

Downloaded via the EU tax law app / web

C?393/04. és C?41/05. sz. egyesített ügyek

Air Liquide Industries Belgium SA

kontra

Ville de Seraing

és

Province de Liège

(a Cour d'appel de Liège és a Tribunal de première instance de Liège [Belgium] által benyújtott el?zetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Állami támogatások – Fogalom – Helyi és tartományi adók alóli mentesség – Az EK 88. cikk (3) bekezdésének hatálya – Azonos hatású díj – Bels? adó”

Az ítélet összefoglalása

1. *El?zetes döntéshozatalra el?terjesztett kérdések – A Bíróság hatásköre – Korlátok*

(EK 234. cikk)

2. *Államok által nyújtott támogatások – Fogalom*

(EK 87. cikk, (1) bekezdés)

3. *Államok által nyújtott támogatások – Tervezett támogatások – A Bizottság végs? határozatát megel?z? végrehajtás tilalma – Közvetlen hatály*

(EK 87. cikk, EK 88. cikk, (3) bekezdés)

4. *Áruk szabad mozgása – Vámok – Azonos hatású díjak – A Szerz?dés szabályai*

5. *Áruk szabad mozgása – Vámok – Azonos hatású díjak – Fogalom*

(EK 25. cikk)

6. *Adórendeletek – Bels? adók kivetése – A behozott vagy kivitt és a hasonló nemzeti termékek közti hátrányos megkülönböztetés tilalma*

(EK 90. cikk)

1. A nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EK 234. cikkel bevezetett együttm?ködési eljárásban a Bíróság kötelessége, hogy a nemzeti bíróság részére olyan hasznos választ adjon, amely lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára az el?tte folyamatban lév? ügy elbírálását.

Az ügyben eljáró nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira figyelemmel megítélje az el?zetes döntéshozatalnak az ítélet meghozatala szempontjából való szükségességét, valamint a Bíróság elé terjesztend? kérdések jelent?ségét. A Bíróság azonban megtagadhatja a nemzeti bíróság által el?terjesztett kérdésr?l történ? határozathozatalt, különösen abban az esetben, ha

nyilvánvaló, hogy a közösségi jog kért értelmezése nem áll összefüggésben a valósággal vagy az alapeljárás tárgyával.

(vö. 23. és 24. pont)

2. Az EK 87. cikk célja annak megakadályozása, hogy hátrányosan érintsék a tagállamok közötti kereskedelmet azok a hatóságok által jóváhagyott kedvezmények, amelyek egyes vállalkozások vagy termékek támogatása révén különböző formában torzítják a versenyt, vagy azzal fenyegetnek.

Azon feltételek, amelyekről az EK 87. cikk (1) bekezdése a nemzeti intézkedés állami támogatásnak minősítését függvé teszi, nevezetesen elsősorban a támogatás állam általi vagy állami forrásból történő finanszírozása, másodsorban a valamely vállalkozásnak nyújtott előny, harmadsorban az említett intézkedés szelektív jellege, negyedsorban pedig ez utóbbinak a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatása és az ebből eredő versenytorzítás.

Az első és a második feltételt illetően a támogatás fogalma általánosabb, mint a szubvencióé, mivel nemcsak az olyan pozitív juttatásokat foglalja magában, mint maguk a szubvenciók, hanem azon állami beavatkozásokat is, amelyek különböző módon könnyítenek a terheken, amelyek általában a vállalkozás költségvetését terhelik, és amelyek ugyanolyan természetűek, és azonos hatásúak, de nem minősülnek a szó szoros értelmében vett szubvenciónak. Ebből következően az az intézkedés, amellyel az állami hatóságok adómentességet biztosítanak egyes vállalkozásoknak, amelyek ugyan nem járnak együtt állami források átruházásával, de pénzügyileg kedvezőbb helyzetbe hozzák a kedvezményezettet, mint a többi befizetőt, állami támogatásnak minősül az EK 87. cikk (1) bekezdése alapján.

Az alapügyben vitatott intézkedések szelektív jellegére vonatkozó harmadik feltételt illetően az érintett adóelőnyök nem vonatkoznak minden gazdasági szereplőre, viszont kizárólag meghatározott tevékenységeket végző vállalkozásoknak nyújtják őket, így nem tekinthetők általános pénzügyi vagy gazdasági intézkedéseknek.

Az állami támogatás fennállásának negyedik feltételét illetően, amely előírja, hogy a szóban forgó intézkedésnek érintenie kell a tagállamok közötti kereskedelmet, valamint torzítania kell a versenyt, vagy azzal kell fenyegetnie, e minősítés nem igényli annak megállapítását, hogy a támogatások tényleges hatással vannak-e a tagállamok közötti kereskedelemre és ténylegesen torzítják-e a versenyt, hanem pusztán azt kell vizsgálni, hogy e támogatások képesek-e hatást gyakorolni a kereskedelemre, és a versenyt torzítani. Különösen akkor, ha a tagállam által nyújtott támogatás valamely vállalkozás helyzetét megerősíti a versenytársaival szemben a Közösségen belüli kereskedelemben, a támogatást olyannak kell tekinteni, amely érinti e kereskedelmet. Továbbá nem szükséges, hogy a kedvezményezett vállalkozás maga is részt vegyen az említett kereskedelemben. Végül az, hogy a támogatás viszonylag jelentéktelen, vagy a kedvezményezett vállalkozás viszonylag kicsi, nem zárja ki eleve a tagállamok közötti kereskedelem érintettségét.

Amennyiben teljesül e négy feltétel, az EK 87. cikk szerinti állami támogatásnak minősülhet a földgázállomásokon használt motoroknak a helyi és tartományi hajtómotoradó alóli olyan mentesítése, amely nem terjed ki a más ipari gázokhoz használt motorokra.

(vö. 27–36., 38. pont, a rendelkezés rész 1. pontja)

3. Az EK 88. cikk (3) bekezdésének harmadik mondatával összhangban a tagállam nem hajthatja végre a tervezett támogatási intézkedéseket mindaddig, amíg azokról meg nem állapítják, hogy összeegyeztethetők a közös piaccal.

E tekintetben kizárólag akkor van helye a nemzeti bíróságnak az állami támogatások ellenőrzési rendszerébe való beavatkozásának, ha e beavatkozás azon a közvetlen hatályon alapul, amelyet az ítélkezési gyakorlat az állami támogatásoknak az EK 88. cikk (3) bekezdésének harmadik mondata szerint elismer. Többek között a nemzeti bíróságok feladata a jogalanyok jogainak védelme akkor, ha a nemzeti hatóságok adott esetben megszegik a támogatások végrehajtási tilalmát.

Az e bírósági védelem biztosítása érdekében hozható vagy hozandó intézkedésekkel kapcsolatban a nemzeti bíróság köteles a jogalany által hivatkozott jogsértés minden olyan jogkövetkezményét alkalmazni, a nemzeti eljárási joggal összhangban, amely a támogatási intézkedések végrehajtásáról szóló jogi aktusok érvényességét, valamint az EK 88. cikk (3) bekezdésének megsértésével nyújtott pénzügyi támogatások behajtását érinti.

Az adóalanyok azonban annak érdekében, hogy kivonják magukat az említett adó megfizetése alól, vagy annak érdekében, hogy azt részükre visszatérítsék, nem hivatkozhatnak arra, hogy állami támogatásnak minősül az a mentesség, amelyben más vállalkozások részesülnek, mivel még ha az alapügyben vitatott mentesség támogatási intézkedésnek minősül is az EK 87. cikk értelmében, a támogatás esetleges jogellenessége nem befolyásolja magának az adónak a jogszerűségét. Az EK 88. cikk (3) bekezdésének utolsó mondata ugyanis annak biztosítására irányuló kötelezettséget rögzít, hogy ne nyújtsanak támogatást mindaddig, amíg a Bizottság meg nem állapította, hogy az összeegyeztethető a közös piaccal. Ennek során a nemzeti bíróságok jogköre alapvetően megelőző jellegű, és nem léphet túl a Bizottságra ruházott jogkörön, amennyiben az utóbbi alapos vizsgálat után hoz döntést az állami támogatás jogszerűségéről. Végül azon kívül, hogy a lehetséges kedvezményezett kör más vállalkozásokra való kiterjesztése nem tenné lehetővé az EK 88. cikk (3) bekezdése megsértésével nyújtott támogatás következményeinek elhárítását, ellenben azzal járna, hogy súlyosbodna a támogatás e következménye, nincs kötelező hozzárendeltségi viszony az adó és a meghatározott vállalkozási csoport javára szóló adómentesség között, mivel az adómentesség alkalmazása és terjedelme nem függ az adóbevételről.

(vö. 40–46., 48. pont, a rendelkezés rész 2. pontja)

4. A Szerződésnek az azonos hatású díjra és a hátrányosan megkülönböztető belső adóra vonatkozó rendelkezéseit nem lehet együttesen alkalmazni, így ugyanaz az intézkedés a Szerződés rendszerében nem tarthat egyidejűleg e két csoportba.

(vö. 50. pont)

5. Az EK 25. cikk szerinti vámmal azonos hatású díjnak minősül minden olyan, bármilyen csekély összegű pénzügyi teher, amelyet egyoldalúan vetnek ki – bármi legyen is az elnevezése és alkalmazásának módja –, valamint amely a határ átlépésének tényéből eredően sújtja az árukat, amennyiben nem minősül a szó szoros értelmében vett vámnak.

Nem minősül az EK 25. cikk szerinti azonos hatású díjnak az a hajtómotoradó, amely különösen olyan motorokat terhel, amelyeket ipari gáz nagynyomású vezetékben történő szállítására használnak, mivel e motorok működése és energiafogyasztása jelenti az adóköteles eseményt, függetlenül attól, hogy a motorokat milyen üzemanyag vagy energiaforrás hajtja, és mivel az adót nem valamely határ átlépésének tényéből eredően szedik be, az említett adó nem kapcsolódik az áruk behozatalához vagy kiviteléhez.

(vö. 51., 53–54. pont, a rendelkezés rész 3. pontja)

6. A Szerződés rendszerében az EK 90. cikk kiegészíti a vámok és az azonos hatású díjak eltörléséről szóló rendelkezéseket. E rendelkezés célja, hogy szabályos versenyfeltételek mellett biztosítsa az áruk szabad mozgását a tagállamok között a védelem minden olyan formájának kiiktatásával, amely a más tagállamból származó termékekre vonatkozó, hátrányosan megkülönböztető belső adó alkalmazásából eredhet.

Az EK 90. cikk hatálya alá tartoznak az általános belső adórendszer részét képező olyan pénzügyi terhek, amelyek rendszeresen, ugyanazon objektív szempontok alapján, származási helyüktől és rendeltetésüktől függetlenül vonatkoznak a termékcsoportokra.

Nem minősül az EK 90. cikk szerinti hátrányosan megkülönböztető belső adónak az a hajtómotoradó, amely különösen olyan motorokat terhel, amelyeket ipari gáz nagynyomású vezetékekben történő szállítására használnak, mivel nem a kivitt vagy behozott termékeket sújtja sajátosan vagy megkülönböztetett módon, tekintettel arra, hogy az ipari, kereskedelmi, pénzügyi és mezőgazdasági vállalkozások által végzett tevékenységekhez kapcsolódik, és nem magukhoz a termékekhez, és mivel – egyébiránt – a biztosított mentesség a földgázszállításra használt motorokra vonatkozik, ami nem elegendő annak megállapításához, hogy az említett adó hátrányosan megkülönböztető jellegű, mivel az említett gáz nem az ipari gázhoz hasonló termék, illetve azzal nem versengő termék.

(vö. 55–59. pont, a rendelkezés rész 4. pontja)

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (második tanács)

2006. június 15.(*)

„Állami támogatások – Fogalom – Helyi és tartományi adók alóli mentesség – Az EK 88. cikk (3) bekezdésének hatálya – Azonos hatású díj – Belső adó”

A C-393/04. és C-41/05. sz. egyesített ügyekben,

az EK 234. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelmek tárgyában, amelyeket a Cour d'appel de Liège (C-393/04) és a Tribunal de première instance de Liège (C-41/05) (Belgium) a Bírósághoz 2004. szeptember 17-én, illetve 2005. február 3-án érkezett, 2004. szeptember 15-i, illetve 2005. január 24-i határozataival terjesztett elő az előtte

az **Air Liquide Industries Belgium SA**

és

a **Ville de Seraing** (C-393/04),

valamint

a **Province de Liège** (C-41/05)

között folyamatban lév? eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (második tanács),

tagjai: C. W. A. Timmermans tanácselnök, J. Makarczyk, R. Silva de Lapuerta (el?adó), P. K?ris és G. Arestis bírák,

f?tanácsnok: A. Tizzano,

hivatalvezet?: K. Sztranc tanácsos,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2005. október 13?i tárgyalásra,

figyelembe véve a következ?k által el?terjesztett észrevételeket:

- az Air Liquide Industries Belgium SA képviselőjében P. De Bandt, H. Deckers és G. Lienart avocats,
- a Ville de Seraing képviselőjében J.?L. Gilissen, R. Ghods és M.?P. Donea avocats,
- a Province de Liège képviselőjében C. Collard avocat,
- a belga kormány képviselőjében M. Wimmer, meghatalmazotti min?ségben,
- az Európai Közösségek Bizottsága képviselőjében J.?P. Keppenne és B. Stromsky, meghatalmazotti min?ségben,

a f?tanácsnok indítványának a 2006. március 30?i tárgyaláson történt meghallgatását követ?en, meghozta a következ?

Ítéletet

1 Az el?zetes döntéshozatal iránti kérelmek az állami támogatás fogalmának értelmezésére és az ilyen támogatás fennállásából ered? esetleges nemzeti szint? jogkövetkezményekre vonatkoznak. A kérelmek az azonos hatású díj, valamint a bels? adó fogalmának értelmezésére is irányulnak.

2 E kérelmeket egyrészt?l az Air Liquide Industries Belgium SA (a továbbiakban: Air Liquide) és a Ville de Seraing, másrészt?l az Air Liquide és a Province de Liège között folyamatban lév? eljárásokban terjesztették el?.

3 Az Air Liquide nemzetközi csoport az ipari és orvosi gáz gyártására és szállítására szakosodott, és emellett járulékos szolgáltatásokat is nyújt. Az Air Liquide oxigént, nitrogént, hidrogént, valamint számos más gázt forgalmaz olyan különböz? tevékenységi ágazatok számára, mint a vas? és acélipar vagy a finomítóipar, a vegyipar, a fémipar, az üvegipar, az elektronikai ágazat, a papíripar, az élelmiszeripar, az egészségügyi ágazat vagy a repülési-?rhajózási ipar.

4 E tevékenységek körében az Air Liquide többek között ipari gázt szállít a Belgiumban, Franciaországban és Hollandiában fekv? termelőlétesítményeib?l az e három államban honos ügyfelei részére, olyan magas nyomású vezetékhalózaton keresztül, amelyen keresztül különösen a vas? és acélipari, illetve vegyipari övezetekben letelepedett nagyfogyasztókat láthatja el.

5 Vezetékhalózata ellátásához az Air Liquide ipari gázt termelő egységet üzemeltet Liège

tartományban Seraing területén. Ez az egység gáznyomás-szabályozó állomást foglal magában.

A nemzeti jogi háttér

6 A seraingi városi tanács 1999. december 13-án elfogadta a hajtómotoradó bevezetéséről szóló rendeletet. E rendelet a város területén székhellyel rendelkező ipari, kereskedelmi, pénzügyi és mezőgazdasági vállalkozásokat a vállalkozás vagy annak telephelyei tevékenységéhez felhasznált motorokra kivetett éves adóval terheli, függetlenül attól, hogy milyen üzemanyag vagy energiaforrás hajtja e motorokat. Ezen adó összege a használt motor teljesítményével arányos.

7 E rendelet 3. cikke elírja az adómentesség meghatározott eseteit, e cikk (9) bekezdése szerint különösen azok a motorok mentesülnek a hajtómotoradó alól, amelyeket a földgáznyomás-szabályozó állomásokon használnak az ellátóvezeték nyomásrendszerét biztosító kompresszorok működtetése érdekében.

8 A liège-i tartományi tanács 1998. október 30-án és 1999. október 29-én elfogadta a hajtómotoradó bevezetéséről szóló rendeletet. E rendelet a Province de Liège javára a motor üzemanyagától független éves motoradót vet ki. Ez az adó az ipari, kereskedelmi, pénzügyi és mezőgazdasági vállalkozásokat, valamint a bármilyen foglalkozást és ipart is személyeket terheli. Az adó összege a használt motor teljesítményével arányos.

9 E rendelet 5. cikke az adómentesség számos esetét írja elő. Az említett rendelet 5. cikkének (12) bekezdése alapján különösen azok a motorok mentesülnek a hajtómotoradó alól, amelyeket a földgáznyomás-szabályozó állomásokon használnak az ellátóvezeték nyomásrendszerét biztosító kompresszorok működtetése érdekében.

Az alapügy és az elzetes döntéshozatalra elterjesztett kérdések

A C-393/04. sz. ügy

10 Az Air Liquide 2000. június 28-án adószámla-egyenlegértesítést kapott a seraingi önkormányzattól, amelyben utóbbi felszólította, hogy az 1999. évi tevékenységére vonatkozóan hajtómotoradó címén fizessen meg 41 275 757 BEF (1 023 199,20 euró) összeget.

11 Az Air Liquide 2000. szeptember 22-én panaszt nyújtott be az említett önkormányzat Collège des bourgmestre et échevins testületéhez ezen adótartozás törlése iránt.

12 Az Air Liquide ezt követően keresetet nyújtott be a Tribunal de première instance de Liège-hez az e panaszt elutasító határozat megsemmisítése iránt. E keresetben arra hivatkozott, hogy a hajtómotoradó hátrányosan megkülönböztető jellegű, különösen a földgázszállító vállalkozások adómentessége miatt, amelyet önkényesnek minősít.

13 A Tribunal de première instance de Liège 2002. november 28-án megalapozatlanságra hivatkozva elutasította e keresetet.

14 Az Air Liquide fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben a Cour d'appel de Liège-hez, amely az eljárás felfüggesztéséről határozott, és elzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„Az Európai Közösség létrehozásáról szóló szerződés 87. cikke értelmében állami támogatásnak kell-e tekinteni a földgázállomásokon használt motoroknak a helyi hajtómotoradó alóli olyan mentesítését, amely nem terjed ki a más ipari gázokhoz használt motorokra?”

A C?41/05. sz. ügy

15 A Province de Liège 2000. április 20?án és 2001. május 9?én az Air Liquide részére adószámla?egyenlegértésít?t küldött, és felszólította, hogy hajtómotoradó címén fizessen meg az 1999?es üzleti évre vonatkozóan 4 744 980 BEF (117 624,98 euró) összeget és a 2000?es üzleti évre vonatkozóan 2 403 360 BEF (59 577,74 euró) összeget.

16 Az Air Liquide 2000. június 26?án és 2001. július 23?án a Province de Liège hatóságaihoz panaszt nyújtott be ezen adótarozás törlése iránt.

17 Miután e panaszokat elutasították, az Air Liquide keresetet nyújtott be a Tribunal de première instance de Liège-hez az említett adótarozás törlése és az 1999. üzleti évre vonatkozóan korábban megfizetett 30 788 100 BEF (763 217, 06 euró) összeg? adó visszatérítése iránt. A keresetben arra hivatkozott, hogy a hajtómotoradó, különösen a földgázzállító vállalkozások adómentessége miatt hátrányosan megkülönböztet? jelleg?, valamint arra hivatkozott, hogy ez az adó összegegyeztetetlen az EK?Szerz?dással.

18 A Tribunal de première instance de Liège az eljárás felfüggesztésér?l határozott, és el?zetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) Az Európai Közösség létrehozásáról szóló szerz?dés 87. cikke értelmében állami támogatásnak kell?e tekinteni a földgázállomásokon használt motoroknak a helyi hajtómotoradó alóli olyan mentesítését, amely nem terjed ki a más ipari gázokhoz használt motorokra?

2) A fenti kérdésre adott igenl? válasz esetén a helyi hajtómotoradó alóli mentességben nem részesül? adózó keresetét elbíráló nemzeti bíróságnak köteleznie kell?e a fenti adót beszed? hatóságot arra, hogy azt térítse vissza ezen adózó részére, ha e bíróság megállapítja, hogy az adót beszed? hatóság azt *de jure* vagy *de facto* nem követelheti a helyi hajtómotoradó alóli mentességben részesül? adózótól?

3) Az ipari gáznak kompressziós állomások felállítását igényl?, nagynyomású vezetékben történ? szállítására használt motorokat terhel? hajtómotoradót az egységes szerkezetbe foglalt Szerz?dés 25. és ezt követ? cikkei által tiltott azonos hatású díjnak kell?e tekinteni, ha úgy t?nik, hogy az adót valamely tartomány vagy település *de facto* az ezek területén kívülre szállított ipari gáz esetén szedi be, míg az ugyanilyen körülmények mellett szállított földgáz mentes ezen adó alól?

4) Az ipari gáznak kompressziós állomások felállítását igényl?, nagynyomású vezetékben történ? szállítására használt motorokat terhel? hajtómotoradót az egységes szerkezetbe foglalt Szerz?dés 90. és ezt követ? cikkei által tiltott bels? adót kivet? intézkedésnek kell?e tekinteni, ha úgy t?nik, hogy a földgáz szállítása adómentes?”

5) Abban az esetben, ha a fenti kérdésekre igenl? válasz adandó, a hajtómotoradót megfizet? adózó megalapozottan igényelheti?e vissza az adót 1992. július 16?tól, a Legros [és társai] ügyben hozott ítélet kihirdetésének napjától?”

19 A Bíróság második tanácsának elnöke 2005. július 21?i végzésében egyesítette a C?393/04. és C?41/05. sz. ügyeket a szóbeli szakasz lefolytatása és az ítélethozatal céljából.

Az el?zetes döntéshozatalra el?terjesztett kérdésekr?l

A C?393/04. sz. ügyben el?terjesztett kérdésr?l és a C?41/05. sz. ügyben el?terjesztett els? kérdésr?l

E kérdések elfogadhatóságáról

20 A belga kormány és az Európai Közösségek Bizottsága úgy érvel, hogy e két kérdés elfogadhatatlan, mivel még az azokra adott igenl? válaszok sem befolyásolják az alapügy megoldását, amely a vitatott adó visszatérítésére irányul.

21 A belga kormány és a Bizottság arra emlékeztet, hogy – amint a Bíróság ítélkezési gyakorlatából következik – amennyiben a gazdasági szerepl? a megfizetett adó visszaigénylése iránt fordul a nemzeti bírósághoz, az utóbbi az EK 88. cikk (3) bekezdése utolsó mondatának megsértése esetén f?szabály szerint nem járulhat hozzá a jogalany által érvényesíthet? jogok megóvásához. Az ilyen visszatérítés ugyanis csak újabb jogellenes támogatást hozna létre, amely hozzáadódna az els?höz, és a nemzeti bíróságnak ugyanúgy, mint minden más nemzeti hatóságnak, be kell tartania a közösségi jogot, ezért nem fogadhat el újabb jogellenes támogatás nyújtásáról szóló határozatot.

22 Ugyanez a kormány és a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az alapügy felperese még abban az esetben sem utasíthatná vissza megalapozottan a szóban forgó adó megfizetését, ha a vitatott mentességeket állami támogatásnak kellene tekinteni. Ez csak akkor lenne másként, ha ez az adó valamely támogatási intézkedés finanszírozási módja lenne, és az említett adóbevétel összege befolyásolná a támogatás mértékét. Márpedig jelen esetben sem e mentességek alkalmazása, sem azok terjedelme nem teljesíti e feltételeket.

23 Emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a nemzeti bíróságok és a Bíróság között az EK 234. cikkel bevezetett együttm?ködési eljárásban a Bíróság kötelessége, hogy a nemzeti bíróság részére olyan hasznos választ adjon, amely lehetővé teszi a nemzeti bíróság számára az el?tte folyamatban lév? ügy elbírálását (lásd a C?334/95. sz. Krüger?ügyben 1997. július 17?én hozott ítélet [EBHT 1997., I?4517. o.] 22. pontját és a C?88/99. sz., Roquette Frères ügyben 2000. november 28?án hozott ítélet [EBHT 2000., I?10465. o.] 18. pontját).

24 Azt is rögzíteni kell, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az ügyben eljáró nemzeti bíróság feladata, hogy az ügy sajátosságaira figyelemmel megítélje az el?zetes döntéshozatalnak az ítélet meghozatala szempontjából való szükségességét, valamint a Bíróság elé terjesztend? kérdések jelent?ségét. A Bíróság azonban megtagadhatja a nemzeti bíróság által el?terjesztett kérdésr?l történ? határozathozatalt, különösen abban az esetben, ha nyilvánvaló, hogy a közösségi jog kért értelmezése nem áll összefüggésben a valósággal vagy az alapeljárás tárgyával (lásd különösen a C?421/97. sz. Tarantik?ügyben 1999. június 15?én hozott ítélet [EBHT 1999., I?3633. o.] 33. pontját; a C?437/97. sz., EKW és Wein & Co ügyben 2000. március 9?én hozott ítélet [EBHT 2000., I?1157] 52. pontját és a C?390/99. sz., Canal Satellite Digital ügyben 2002. január 22?én hozott ítélet [EBHT 2002., I?607. o.] 19. pontját).

25 Amint az iratokból és a Bíróság el?tt elhangzottakból, különösen az alapügy felperesének el?terjesztéseib?l kit?nik, az alapeljárás tárgyáról meg kell állapítani, hogy noha az Air Liquide kérelmeinek tárgya a vitatott adó visszatérítése, e kérelmek az ezen adót bevezet? jogi aktusok érvényességét is vitatják.

26 E körülmények között a Bíróság köteles megválaszolni az eléterjesztett kérdéseket.

Az említett kérdésekre adott válaszról

27 Emlékeztetni kell arra, hogy az EK 87. cikk célja annak megakadályozása, hogy hátrányosan érintsék a tagállamok közötti kereskedelmet azok a hatóságok által jóváhagyott kedvezmények, amelyek egyes vállalkozások vagy termékek támogatása révén különböző formában torzítják a versenyt, vagy azzal fenyegetnek (a 173/73. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 1974. július 2-án hozott ítélet [EBHT 1974., 709. o.] 26. pontja).

28 Ezért az alapügyben vitatott mentességeket azon feltételek alapján kell megvizsgálni, amelyekből az EK 87. cikk (1) bekezdése függvé teszi a nemzeti intézkedés állami támogatásnak minősítését, nevezetesen a támogatás állam általi vagy állami forrásból történő finanszírozása, a valamely vállalkozásnak nyújtott előny, az intézkedés szelektív jellege, valamint a tagállamok közötti kereskedelemre gyakorolt hatása és az ebből eredő versenytorzítás.

29 Az első és a második feltételt illetően emlékeztetni kell arra, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a támogatás fogalma általánosabb, mint a szubvencióé, mivel nemcsak az olyan pozitív juttatásokat foglalja magában, mint maguk a szubvenciók, hanem azon állami beavatkozásokat is, amelyek különböző módon könnyítenek a terheken, amelyek általában a vállalkozás költségvetését terhelik, és amelyek ugyanolyan természetűek, és azonos hatásúak, de nem minősülnek a szó szoros értelmében vett szubvenciónak (lásd különösen a C-143/99. sz., *Adria-Wien Pipeline* és *Wietersdorfer & Peggauer Zementwerke* ügyben 2001. november 8-án hozott ítélet [EBHT 2001., I-8365. o.] 38. pontját; a C-501/00. sz., *Spanyolország kontra Bizottság* ügyben 2004. július 15-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-6717. o.] 90. pontját és a C-66/02. sz., *Olaszország kontra Bizottság* ügyben 2005. december 15-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-10901. o.] 77. pontját).

30 Ebből következően az az intézkedés, amellyel az állami hatóságok adómentességet biztosítanak egyes vállalkozásoknak, amelyek ugyan nem járnak együtt állami források átruházásával, de pénzügyileg kedvezőbb helyzetbe hozzák a kedvezményezettet, mint a többi befizető, állami támogatásnak minősül az EK 87. cikk (1) bekezdése alapján (lásd a C-387/92. sz., *Banco Exterior de España* ügyben 1994. március 15-én hozott ítélet [EBHT 1994., I-877. o.] 14. pontját és a C-222/04. sz., *Cassa di Risparmio di Firenze* és társai ügyben 2006. január 10-én hozott ítélet [EBHT 2006., I-289. o.] 132. pontját).

31 Harmadsorban az alapügyben vitatott intézkedések szelektív jellegére vonatkozó harmadik feltételt illetően bizonyos, hogy az érintett adóelőnyök nem vonatkoznak minden gazdasági szereplőre, viszont meghatározott tevékenységeket végző vállalkozásoknak nyújtják őket, mégpedig olyan vállalkozásoknak, amelyek földgáznyomás-szabályozó állomásokon az ellátóvezeték nyomásrendszerét biztosító kompresszorok működtetésére szolgáló motorokat használnak.

32 Mivel nem alkalmazandók minden gazdasági szereplőre, ezen intézkedések nem tekinthetők általános pénzügyi vagy gazdasági intézkedéseknek (lásd az *Olaszország kontra Bizottság* ügyben 2005. december 15-én hozott, fent hivatkozott ítélet 99. pontját és a C-148/04. sz., *Unicredito Italiano* ügyben 2005. december 15-én hozott ítélet [EBHT 2005., I-11137. o.] 49. pontját).

33 Az állami támogatás fennállásának negyedik feltételét illetően az EK 87. cikk (1) bekezdése előírja, hogy a szóban forgó intézkedésnek érintenie kell a tagállamok közötti kereskedelmet, valamint torzítania kell a versenyt, vagy azzal kell fenyegetnie.

34 Az ítélkezési gyakorlatból következik, hogy e minősítés nem igényli annak megállapítását, hogy a támogatások tényleges hatással vannak-e a tagállamok közötti kereskedelemre és ténylegesen torzítják-e a versenyt, hanem pusztán azt kell vizsgálni, hogy e támogatások

képesek?e hatást gyakorolni a kereskedelemre és a versenyt torzítani (lásd a C?372/97. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2004. április 29?én hozott ítélet [EBHT 2004., I?3679. o.] 44. pontját, valamint az Olaszország kontra Bizottság ügyben 2005. december 15?én hozott, fent hivatkozott ítélet 111. pontját és az Unicredito Italiano ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 54. pontját).

35 Különösen akkor, ha a tagállam által nyújtott támogatás valamely vállalkozás helyzetét meger?síti a versenytársaival szemben a Közösségen belüli kereskedelemben, a támogatást olyannak kell tekinteni, amely érinti e kereskedelmet. Továbbá nem szükséges, hogy a kedvezményezett vállalkozás maga is részt vegyen az említett kereskedelemben (lásd különösen az Olaszország kontra Bizottság ügyben 2005. december 15?én hozott, fent hivatkozott ítélet 115. és 117. pontját, valamint az Unicredito Italiano ítélet 56. és 58. pontját, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlatot).

36 Végül az, hogy a támogatás viszonylag jelentéktelen, vagy a kedvezményezett vállalkozás viszonylag kicsi, nem zárja ki eleve a tagállamok közötti kereskedelem érintettségét (lásd a C?278/92–C?280/92. sz., Spanyolország kontra Bizottság egyesített ügyekben 1994. szeptember 14?én hozott ítélet [EBHT 1994., I?4103. o.] 42. pontját).

37 A kérdést el?terjeszt? bíróságok feladata annak megállapítása, hogy a fenti értelmezési szempontok alapján az alapügyben fennáll?e állami támogatás.

38 Ezért azt kell válaszolni a C?393/04. sz. ügyben el?terjesztett kérdésre és a C?41/05. sz. ügyben el?terjesztett els? kérdésre, hogy az EK 87. cikk szerinti állami támogatásnak min?sülhet a földgázállomásokon használt motoroknak a helyi és tartományi hajtómotoradó alóli olyan mentesítése, amely nem terjed ki a más ipari gázokhoz használt motorokra. A kérdést el?terjeszt? bíróságok feladata annak megítélése, hogy teljesültek?e az állami támogatás feltételei.

A C?41/05. sz. ügyben el?terjesztett második kérdésr?l

39 E kérdésével a kérdést el?terjeszt? bíróság arra vár választ a Bíróságtól, hogy milyen jogkövetkezményekkel jár az, ha a szóban forgó mentesség állami támogatásnak min?sül, és milyen jogokkal rendelkezik az az adózó, aki olyan adót fizetett, amely alól más vállalkozások mentesítése állami támogatásnak min?sülhet.

40 E kérdés megválaszolásához emlékeztetni kell arra, hogy az EK 88. cikk (3) bekezdésének harmadik mondatával összhangban a tagállam nem hajthatja végre a tervezett támogatási intézkedéseket mindaddig, amíg azokról meg nem állapítják, hogy összeegyeztethet?ek a közös piaccal.

41 E tekintetben a Bíróság úgy ítélte meg, hogy kizárólag akkor van helye a nemzeti bíróságnak az állami támogatások ellen?rzési rendszerébe való beavatkozásának, ha e beavatkozás azon a közvetlen hatályon alapul, amelyet az ítélkezési gyakorlat az állami támogatásoknak az EK 88. cikk (3) bekezdésének harmadik mondata szerinti végrehajtási tilalma tekintetében elismer. A Bíróság többek között hangsúlyozta, hogy a nemzeti bíróságok feladata a jogalanyok jogainak védelme akkor, ha a nemzeti hatóságok adott esetben megszegik a támogatások végrehajtási tilalmát (lásd a C?261/01. és C?262/01. sz., Van Calster és társai egyesített ügyekben 2003. október 21?én hozott ítélet [EBHT 2003., I?12249. o.] 53. pontját).

42 Az e bírósági védelem biztosítása érdekében hozható vagy hozandó intézkedésekkel kapcsolatban a Bíróság megállapította, hogy a nemzeti bíróság köteles a jogalany által hivatkozott jogsértés minden olyan jogkövetkezményét alkalmazni, a nemzeti eljárási joggal összhangban, amely a támogatási intézkedések végrehajtásáról szóló jogi aktusok érvényességét, valamint az

EK 88. cikk (3) bekezdésének megsértésével nyújtott pénzügyi támogatások behajtását érinti (lásd a C?354/90. sz., Fédération nationale du commerce extérieur des produits alimentaires és Syndicat national des négociants et transformateurs de saumon ügyben 1991. november 21-én hozott ítélet [EBHT 1991., I?5505. o.] 12. pontját és a C?174/02. sz. Streekgewest-ügyben 2005. január 13-án hozott ítélet [EBHT 2005., I?85. o.] 17. pontját).

43 A Bíróság azt is megállapította, hogy az adóalanyok annak érdekében, hogy kivonják magukat az említett adó megfizetése alól, nem hivatkozhatnak arra, hogy állami támogatásnak min?sül az olyan mentesség, amelyben más vállalkozások részesülnek (lásd a C?390/98. sz. Banks-ügyben 2001. szeptember 20-án hozott ítélet [EBHT 2001., I?6117. o.] 80. pontját). Ebb?l következik, hogy még ha az alapügyben vitatott mentesség támogatási intézkedésnek min?sül is az EK 87. cikk értelmében, a támogatás esetleges jogellenessége nem befolyásolja magának az adónak a jogszer?ségét.

44 Az EK 88. cikk (3) bekezdésének utolsó mondata ugyanis annak biztosítására irányuló kötelezettséget rögzít, hogy ne nyújtsanak támogatást mindaddig, amíg a Bizottság meg nem állapította, hogy az összeegyeztethet? a közös piaccal. Ennek során a nemzeti bíróságok jogköre alapvet?en megel?z? jelleg?, és nem terjeszkedhet túl a Bizottságra ruházott jogkörön, amennyiben az utóbbi alapos vizsgálat után hoz döntést az állami támogatás jogszer?ségér?l.

45 Végül meg kell jegyezni, hogy a lehetséges kedvezményezett kör más vállalkozásokra való kiterjesztése nem tenné lehetővé az EK 88. cikk (3) bekezdése megsértésével nyújtott támogatás következményeinek elhárítását, ellenben azzal járna, hogy súlyosbodna a támogatás e következménye.

46 Más lenne a helyzet, ha az adó és a mentesség a támogatási intézkedés szerves részét képeznék. Ahhoz, hogy az adó valamely támogatási intézkedés szerves részének min?süljön, a vonatkozó nemzeti szabályozás alapján kötelez? hozzárendeltségi viszonynak kell fennállnia az adó és a támogatás között abban az értelemben, hogy az adóbevételt szükségképpen a támogatás finanszírozására fordítják, és az közvetlenül befolyásolja utóbbi nagyságát, ebb?l következ?en annak megítélését is, hogy a támogatás összeegyeztethet?e a közös piaccal (lásd a Streekgewest-ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 26. pontját és a C?266/04–C?270/04., C?276/04. és C?321/04–C?325/04. sz., Casino France és társai egyesített ügyekben 2005. október 27-én [EBHT 2005., I?9481. o.] 40. pontját). Azonban nincs kötelez? hozzárendeltségi viszony az adó és a meghatározott vállalkozási csoport javára szóló adómentesség között. Az adómentesség alkalmazása és terjedelme ugyanis nem függ az adóbevételt?l (lásd a Streekgewest-ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 28. pontját és a Casino France és társai ügyben hozott, fent hivatkozott ítélet 41. pontját).

47 Bizonyos, hogy az alapeljárásban nem jött létre ilyen viszony a hajtómotoradó és az arra vonatkozóan el?írt mentességek között.

48 Ezért azt kell válaszolni a C?41/05. sz. ügyben el?terjesztett második kérdésre, hogy mivel az alapügyhöz hasonló adómentesség esetleges jogellenessége az állami támogatást szabályozó közösségi jog szempontjából nem befolyásolja magának az adónak a jogszer?ségét, az ezen adó megfizetésére köteles vállalkozások nem hivatkozhatnak a nemzeti bíróságok el?tt e mentesség jogellenességére annak érdekében, hogy kivonják magukat az említett adó megfizetése alól, vagy annak érdekében, hogy azt részükre visszatérítsék.

A C?41/05. sz. ügyben el?terjesztett harmadik és negyedik kérdésre?

El?zetes észrevételek

49 Harmadik és negyedik kérdésével a kérdést elterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy vajon a hajtómotoradó az EK 25. cikk értelmében a behozatali vagy kiviteli vámokkal azonos hatású díjnak vagy az EK 90. cikk által tiltott hátrányosan megkülönböztető belső adónak minősülhet-e.

50 Bevezetésképpen emlékeztetni kell arra, hogy a Szerződésnek az azonos hatású díjra és a hátrányosan megkülönböztető belső adóra vonatkozó rendelkezéseit nem lehet együttesen alkalmazni, így ugyanaz az intézkedés a Szerződés rendszerében nem tarthat egyidejűleg e két csoportba (lásd a C-266/91. sz. Celbi-ügyben 1993. augusztus 2-án hozott ítélet [EBHT 1993., I-4337. o.] 9. pontját).

– A harmadik kérdésről

51 Hangsúlyozni kell, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az EK 25. cikk szerinti vámmal azonos hatású díjnak minősül minden olyan, bármilyen csekély összegű pénzügyi teher, amelyet egyoldalúan vetnek ki – bármi legyen is az elnevezése és alkalmazásának módja –, valamint amely a határ átlépésének tényéből eredően sújtja az árukat, amennyiben nem minősül a szó szoros értelmében vett vámnak (lásd a C-347/95. sz. UCAL-ügyben 1997. szeptember 17-én hozott ítélet [EBHT 1997., I-4911. o.] 18. pontját, a C-72/03. sz., Carbonati Apuani ügyben 2004. szeptember 9-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-8027. o.] 20. pontját, valamint a C-293/028. sz., Jersey Produce Marketing Organisation ügyben 2005. november 8-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-9543. o.] 55. pontját).

52 E meghatározásra és az alapügyben vitatott adó sajátosságaira tekintettel meg kell állapítani, amint a Bíróság előtt elhangzottakból is következik, ez az adó különösen az olyan motorok használóit sújtja, amelyeket az ipari gáznak nyomásszabályozó állomások felállítását igénylő, nagynyomású vezetékben történő szállítása érdekében m ködtetnek. Továbbá az említett adó nagyszámú, ilyen motorok használatával járó ipari tevékenységet érint.

53 Következésképpen e motorok m ködése és energiafogyasztása jelenti az adóköteles eseményt, függetlenül attól, hogy e motorokat milyen üzemanyag vagy energiaforrás hajtja. Mivel az adót nem valamely határ átlépésének tényéből eredően szedik be, az említett adó nem kapcsolódik az áruk behozatalához vagy kiviteléhez.

54 Azt kell tehát válaszolni a C-41/05. sz. ügyben elterjesztett harmadik kérdésre, hogy nem minősül az EK 25. cikk szerinti azonos hatású díjnak az a hajtómotoradó, amely különösen olyan motorokat terhel, amelyeket ipari gáz nagynyomású vezetékben történő szállítására használnak.

– A negyedik kérdésről

55 Amint a Bíróság már hangsúlyozta, a Szerződés rendszerében az EK 90. cikk kiegészíti a vámok és az azonos hatású díjak eltörléséről szóló rendelkezéseket. E rendelkezés célja, hogy szabályos versenyfeltételek mellett biztosítsa az áruk szabad mozgását a tagállamok között a védelem minden olyan formájának kiiktatásával, amely a más tagállamból származó termékekre vonatkozó, hátrányosan megkülönböztető belső adó alkalmazásából eredhet (a 168/78. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 1980. február 27-én hozott ítélet [EBHT 1980., 347. o.] 4. pontja; a 169/78. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1980. február 27-én hozott ítélet [EBHT 1980., 385. o.] 4. pontja és a 171/78. sz., Bizottság kontra Dánia ügyben 1980. február 27-én hozott ítélet [EBHT 1980., 447. o.] 4. pontja).

56 Hozzá kell tenni, hogy az EK 90. cikk hatálya alá tartoznak az általános belső adórendszer

részét képez? olyan pénzügyi terhek, amelyek rendszeresen, ugyanazon objektív szempontok alapján, származási helyükt?l és rendeltetésükt?l függetlenül vonatkoznak a termékcsoportokra (lásd különösen a 90/79. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 1981. február 3?án hozott ítélet [EBHT 1981., 283. o.] 14. pontját; a C?163/90. sz. Legros és társai ügyben 1992. július 16?án hozott ítélet [EBHT 1992., I?4625. o.] 11. pontját és a C?17/91. sz., Lornoy és társai ügyben 1992. december 16?án hozott ítélet [EBHT 1992., I?6523. o.] 19. pontját).

57 Az alapügyben vitatott hajtómotoradót illet?en rögzíteni kell, hogy az nem a kivitt vagy behozott termékeket sújtja sajátosan vagy megkülönböztetett módon, tekintettel arra, hogy az ipari, kereskedelmi, pénzügyi és mez?gazdasági vállalkozások által végzett tevékenységekhez kapcsolódik, és nem magukhoz a termékekhez.

58 Egyébiránt rögzíteni kell, hogy az a körülmény, hogy a biztosított mentesség a földgázszállításra használt motorokra vonatkozik, még nem elegend? annak megállapításához, hogy az említett adó hátrányosan megkülönböztet? jelleg?, mivel úgy t?nik, hogy az említett gáz nem az ipari gázhoz hasonló termék, illetve azzal nem verseng? termék.

59 Ezért azt kell válaszolni a C?41/05. sz. ügyben el?terjesztett negyedik kérdésre, hogy nem min?sül az EK 90. cikk szerinti hátrányosan megkülönböztet? bels? adónak az a hajtómotoradó, amely különösen olyan motorokat terhel, amelyeket ipari gáz nagynyomású vezetékben történ? szállítására használnak.

60 Figyelemmel a C?41/05. sz. ügyben el?terjesztett harmadik és a negyedik kérdésre adott válaszokra, az említett ügyben el?terjesztett ötödik kérdést nem szükséges megválaszolni.

A költségekr?

61 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vev? felek számára a kérdést el?terjeszt? bíróság el?tt folyamatban lév? eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekr?l. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthet?k meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (második tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az EK 87. cikk szerinti állami támogatásnak min?sülhet a földgázállomásokon használt motoroknak a helyi és tartományi hajtómotoradó alóli olyan mentesítése, amely nem terjed ki a más ipari gázokhoz használt motorokra. A kérdést el?terjeszt? bíróságok feladata annak megítélése, hogy teljesültek-e az állami támogatás feltételei.**
- 2) Mivel az alapügyhöz hasonló adómentesség esetleges jogellenessége az állami támogatást szabályozó közösségi jog szempontjából nem befolyásolja magának az adónak a jogszer?ségét, az ezen adó megfizetésére köteles vállalkozások nem hivatkozhatnak a nemzeti bíróságok el?tt e mentesség jogellenességére annak érdekében, hogy kivonják magukat az említett adó megfizetése alól, vagy annak érdekében, hogy azt részükre visszatérítsék.**
- 3) Nem min?sül az EK 25. cikk szerinti azonos hatású díjnak az a hajtómotoradó, amely különösen olyan motorokat terhel, amelyeket ipari gáz nagynyomású vezetékben történ? szállítására használnak.**

4) **Nem minősül az EK 90. cikk szerinti hátrányosan megkülönböztetett belső adónak az a hajtómotoradó, amely különösen olyan motorokat terhel, amelyeket ipari gáz nagynyomású vezetékben történő szállítására használnak.**

Aláírások

* Az eljárás nyelve: francia.